

عنوان مقاله:

آسیب پذیری کشاورزی ایران در موقعیت جغرافیایی خشک و نیمه خشک و خسارت های وارده به کشاورزی روستایی

محل انتشار:

فصلنامه اطلاعات جغرافیایی (سپهر)، دوره 21، شماره 83 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 5

نویسنده:

غفار فلاح تبار - دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

خلاصه مقاله:

تحقیقات نشان میدهد که حدود یک سوم سطح خشکیهای جهان را مناطق خشک تشکیل میدهد و ایران اسلامی نیز در منطقه خشک و نیمه خشک جهان قرار گرفته است که غیر از حاکم بودن خشکی، بخش قابل توجهی از آن یعنی در حدود بیست و پنج میلیون هکتار از اراضی کشور، برابر ۱۵ درصد اراضی را زمینهای شور به خود اختصاص داده است. لیکن از این فراتر، آن چه بر این معضل و بلکه مصیبت غم بار میافزاید این است که اکثر رودخانههای موجود دایمی و فصلی و یا موقتی ایران نیز شور میباشند و نیز تعداد زیادی از دریاچههای مهم داخلی سرزمین هم دارای آب شور هستند. از طرفی، جهت نیاز روز به روز، از آبهای زیرزمینی برداشت بیشتری میشود. از جمله این که در سال آبی ۸۵-۱۳۸۴ میزان تخلیهی منابع آبهای زیرزمینی ۷۹۸۳۷ میلیون متر مکعب بوده که نسبت به سال آبی ۸۴-۱۳۸۳ به میزان ۵/۲ درصد افزایش داشته است. عدم بهرهگیری صحیح و بیرویه از آب های زیر زمینی، خود سبب شور شدن آبهای شیرین میگردد. استانها و شهرهای نیمه جنوبی کشور و حاشیه کویر، آب شور فراوانی دارند و کم آبی و شوری آب و در کنار آن شوری خاک، حتی به روستاهای کشاورزی هم رسیده و زمینها را از حیض انتفاع خارج ساخته است. اکثر قناتهای کشور به ویژه قناتهای بخش جنوبی و حاشیهی کویر خشک گردیده و از حدود ۴۰۰۰۰ رشته قنات موجود در کشور، در سال ۱۳۸۵ تعداد آنها به ۳۶۳۰۷ رشته رسیده است. زمینهای زیادی بایر و متروکه گردیدهاند. برداشت بیرویه و بدون برنامه ریزی مدون آب قناتها، چشمهها و آبهای زیرزمینی شیرین، از طریق چاههای عمیق و نیمهعمیق (جمعا ۵۸۸۷۴۳ چاه) سبب شده به شدت آبهای شیرین محدود و به مرور بر میزان آب شور اضافه شود و به دنبال خود بحران کم آبی و بحران خشکی زایی افزایش یابد. این چالش خود زنگ خطری از یک بحران عظیم کم آبی است و برنامه ریزان و مسوولین باید از این بحران به عنوان یک تکلیف شرعی و الهی و وظیفهای خطیر، به چارهجویی دلسوزانه و مسوولانه بیندیشند و تا دیر نشده جهت حفظ کشاورزی و کشاورزی روستایی، مدیریت مطلوبی در صیانت و جلوگیری از هدر رفت آنها و آلودگی آنها اعمال نمایند که در این مقاله مختصرا به آن پرداخته میشود.

کلمات کلیدی:

کشاورزی، کشاورزی روستایی، خشک، نیمه خشک، آبهای شیرین و شور، توسعه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1200619>

